

Noten

- (1) La main de Gotz von Berlingen verscheen in de bundel "Les 25 meilleures Histoires noires et fantastiques de Jean Ray", Collection Marabout n° 114 (1961).
Een nederlandse vertaling van dit verhaal verscheen in "Griezelverhalen" serie Zwarte Beertjes 784 (1964) vertaling J.W. Staalman.
- (2) Werkgroep Jean Ray, Aug. Vermeyleyelaan, 1, 2050 Antwerpen.
- (3) De Nieuwe Gids 10/11/60
- (4) In het expojaar 1958
- (5) Hubert Lampo bezorgde hiervan een uitstekende vertaling.
- (6) Goede Pers- N.V. Altiora - Averbode "Trekkersreeks" (1948)
- (7) reeks Vlaamse Filmkens nr. 166.

* * * * *

BRIEF VAN DE HEER BURGEMEESTER

" Ik verzoek volgend recht op antwoord in uw volgend nummer in de wettelijke vorm op te nemen:

"In uw blad van maart 1973 neemt U op bladzijde 64 mijn protest tegen de passus uit uw blad van februari 1973 over waarin geschreven wordt, dat ik bij de opening van de fototoonstelling "Gent gisteren" in de Generale Bankmaatschappij zou gezegd hebben (tussen aanhalingstekens gesteld) : "dat Gent geen stad is waar de toeristen moeten komen naar kijken".

U neemt mijn brief over, maar U laat op bladzijde 65 door de Heer H(ugo) C(ollumbien) nogmaals herhalen, dat ik dat letterlijk zou gezegd hebben.

Welnu, ik logenstraf dit ten stelligste. En als dat nu nogmaals zou geschreven worden, dan zal ik dat als lasterlijk beschouwen.

Met beleefde hoogachting. "

get. G. Van den Daele.

* * * * *

METRO OR NOT METRO ?

Deze voor Gent zo ontzettend belangrijke kwestie begint opnieuw actueel te worden. Iedereen weet waarover het gaat: Bij het voltooien van de Ringvaart verloren de Gentse waterlopen hun belang voor de scheepvaart en sinds lang daarvoor reeds werden door verschillende plannenmakers gretige blikken geworpen op onze waterlopen die dan toch volledig "overbodig" zouden worden.

De Trammaatschappij had al geruime tijd een plan uitgewerkt om de Leiebedding te gebruiken om er een semi-metro in te bouwen.

De Spoorwegen wilden niet achterblijven en dachtten diezelfde Leiebedding te gebruiken om er hun treinen te laten in rijden.

Dit was voor sommigen niet voldoende en zij vonden dat, als men toch bezig was, men er even goed de auto's kon laten in rijden. Niet helemaal op hetzelfde niveau natuurlijk, maar in 3 onder elkaar liggende kokers. Men was zelfs al begonnen ruzie te maken om te weten wie de gunstigst gelegen bovenste koker zou mogen gebruiken en wie genoeg zou moeten nemen met de minder interessante onderste koker.

Men trachtte er ons van te overtuigen welke grote weldaad het voor Gent zou betekenen moesten onze waterlopen toegegooid worden, want ze lagen daar toch maar te stinken. Wij zouden niet langer geplaagd worden door al die bruggetjes die zo veel hindernissen vormden voor het verkeer en we konden dan eindelijk onze stad op een moderne leest schoeien. Door het vrijkomen van de bedding van onze waterlopen kregen wij een unieke kans die geen enkele andere stad te beurt viel en die zich nooit opnieuw zou voordoen. Deze kans moesten wij onmiddellijk aangrijpen, zo niet zouden onze kinderen het ons nooit vergeven, enz. enz.

Het argument "tegen" dat het esthetisch uitzicht van het historisch Gent grondig verknoeid zou worden, dat het eigen typisch karakter van onze stad sterk verminkt zou worden, werd aanvankelijk van de hand gewezen als komende van enkele verachte romantiekers die zich niet konden aanpassen aan de noodzakelijkheden van onze moderne tijd. Later werd er dan toch wel een concessie gedaan in dien zin dat men ons verzekerde dat na de demping, op enkele plaatsen zoals de Graslei en de Predikherenlei een wateroppervlakte zou behouden blijven. Men zou er een betonnen kuip maken met 1 meter water in.

Ook voor zuiver technische bezwaren haalde men schijnbaar de schouders op. Dat door demping de hydrostatische druk zou gewijzigd worden, dat onze gebouwen aan de waterkant zoals het Pand en de St-Michielskerk die rusten op kleiachtige grond die geleidelijk zou kunnen uitdrogen en zijn weerstand verliezen, daar werd niet zwaar aan getild. Ook het feit dat nog geen enkele werkelijk "ernstige" studie gebeurd was van de ondergrond, werd blijkbaar niet gevoeld als een bezwaar. Zó was de situatie een jaar geleden. De machtige Trammaatschappij scheen het te zullen halen en lag alleszins enkele lengten voor in deze "beddingkoers".

Men wilde de werken aanvatten van het eerste deel van de semi-metro, gaande van de Kortrijkse Poort tot aan het Sluizeken. De internationale Jaarbeurswedstrijd was inmiddels uitgeschreven, maar vanwege het Stadsbestuur werd er uitdrukkelijk verklaard dat men niet van plan was de resultaten ervan af te wachten om te beginnen met de semi-metrowerken.

We waren de catastrofe nabij. Gelukkig voor Gent heet Minister De Saeger toen wijselijk besloten geen kredieten te verlenen voor deze werken en heeft hij laten verstaan dat het nu ook weer zó dringend niet was en dat er in alle geval geen spreke kon zijn van ook maar iets te beginnen vooraleer de Jaarbeurswedstrijd achter de rug was. En alles wel beschouwd

is dit misschien nog de grootste verdienste geweest van de wedstrijd "Gent Morgen": dat hij op het kritieke moment heeft kunnen vermijden dat wij hals over kop in een catastrofe gestort werden. En het argument dat wij vertrouwen moeten hebben in onze technici zal wel niemand overtuigen.

Zo ver zitten wij nu. De metro-kwestie is weer actueel geworden. De Spoorwegen hebben inmiddels niets ongedaan gelaten om hun S-Baan te "verkopen". In ons Januarinumner hebben wij al het slecht verteld wat wij daarover dachten. De strijd is geopend: Trein tegen Tram. Wie zal het winnen? Of, zal iemand het winnen? Twee nieuwe elementen in deze zaak: een positief en een negatief. Positief: Voor de eerste maal begint men te twijfelen of de bouw van een metro misschien toch geen schade zou kunnen berokkenen aan onze historische gebouwen (dit geldt natuurlijk ook voor de S-Baan). Op zichzelf is deze twijfel verheugend want het is de eerste stap op de weg naar de waarheid.

Het negatief element is dat anderzijds verklaard werd dat er nu een keuze moet gedaan worden, zelfs als later zou blijken dat deze keuze verkeerd was, want - voegt men er aan toe - beter een verkeerde beslissing dan geen beslissing ! Toch wel zonderling. Wij hadden de neiging precies het tegenovergestelde te nemen.

Het argument dat wij anders kredieten zouden laten verloren gaan is toch moeilijk ernstig op te nemen. Liever geen kredieten dan wel kredieten die zouden besteed worden om een verkeerde beslissing ten uitvoer te brengen. En... laten wij toch ook niet vergeten dat deze kredieten uit ons aller portemonnaie komen!

Wat zal het dan worden: Metro or not Metro ?

Over het principe zelf van een metro kan zo maar niet direct geantwoord worden met Ja of Neen. Wel kunnen wij kordaat NEEN zeggen als het moet gebeuren in de bedding van onze waterlopen. Elders dan? Dit is een veel te belangrijke kwestie om daar haastig over te beslissen. Men zou er toch best aan doen eerst eens een grondige studie te maken, niet over een bepaald plan, maar over de opportuniteit van een metro in een stad als Gent. En daarbij mag men zich zeker niet laten leiden door argumenten van het allooi: als er geen metro komt in Gent zal Wallonië er 2 bezitten (Luik en Charleroi) en Vlaanderen maar één (Antwerpen). Laat ons alstublieft serieus blijven !

Laat ons eens gaan kijken daar waar men metro's aan het bouwen is. En laat ons eens volledig onbevangen en objectief nagaan of de uiterst zware kosten en de vele jaren ongemak die een dergelijke bouw meebrengen werkelijk in verhouding staan tot het nut. Dit onderzoek zou dan zeker niet mogen gebeuren onder de druk van groepen die er belang kunnen bij hebben dat er een metro komt.

Tot slot, en zonder zelf een "a-priori-beslissing" te willen formuleren, willen wij als element in dit debat even vermelden hoe het gaat in Amsterdam. Dit konden wij lezen in de "Vooruit" van 10 februari jl. onder de titel: "Metroschandaal te Amster-

dam: Les voor Anderen."

Daarin wordt verteld dat toen de Amsterdammers in 1968 een metro begonnen te bouwen er aanvankelijk een begroting voorzien was van ruim 200 miljoen gulden. Deze begroting is vrij constant gegroeid van 200 miljoen naar 400, dan naar 800 miljoen. En nu - 5 jaar later - zit men reeds aan anderhalf miljard gulden, t.t.z. meer dan 20 miljard van onze frankskens. En dit bedrag is nog steeds groeiend.

Alleszins iets dat tot nadenken stemt!

H.C.

* * * * *

UIT DE GENTSE PERS.

Joseph II, accompagné d'un ministre, visitait l'église de Saint-Bavon; arrivé devant le tableau de van Eyck, le ministre trouvait à notre première mère un embonpoint très remarquable; s'écria: "Voilà une Eve bien portante". "Ne voyez-vous pas, dit l'empereur, qu'elle a mordu dans la pomme".
(Journal de Gend, 9.2.1818)

Uit de Gazette van Gend.

22.6.1831: Er zijn hier gisteren twee spinners aangehouden, die met oranjeappels in de hand onze straten doorliepen.

22.10.1831: Al de katoendrukkers, lijnwaad- en garenblekers dezer stad hebben vanwege onze politie verbod ontvangen van 's nachts de wakers van hun meersen met vuurwapens te laten schieten, dewijl de schoten, welke men van tijd tot tijd gemeend heeft naar de schildwachten te zijn geweest uit de verschillende meersen dezer stad kwamen, alwaar de wakers sedert oudsher in gebruik zijn te schieten op het minste gerucht hetwelk zij horen en om hun meesters te doen zien, dat zij op hun plicht zijn.

28.10.1831: Een persoon, die gisteren avond Leve de Prins van Oranje in een estaminet had geroepen, is dadelijk aangehouden en naar de citadel opgebracht.

25.12.1839: Twee wakers der gebuurte van Onderbergen hebben verleden zaterdag op hun post zo rustig geslapen, dat men hun zonder hen wakker te maken, hun pijken heeft kunnen afnemen. Zulke wakers zijn zo slecht als degenen, die na het slaan van de uurklok "waakt uw vuren" uitgegalmd hebben zich in hun woning of in de een of andere kroeg begeven. Is het dan niet wonder, dat er gestolen en aangepakt wordt, wanneer de deken en de baljuws der gebuurten geen teken van leven geven?

Inderwaarheid, deze instelling der middeleeuwen heeft een hersamenstelling nodig.

* * * * *

M.S.

De Heer Wallaert, lid van de Heemkundige en Historische Kring "Gent" heeft een lijst van de werken in verband met Gent, die te bekomen zijn in de Stadsbibliotheek opgesteld.